

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 570/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Želmírou Varjassyovou, Kpt. Nálepku 1072/20, Michalovce, vo veci namietaného porušenia základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného úradu Michalovce vo veci vedenej pod č. OU-MI-OVVS-2015/011548-3 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na informácie a ich slobodné vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým

vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného úradu Michalovce (ďalej len „okresný úrad“) v konaní vedenom pod č. OU-MI-OVVS-2015/011548-3 (ďalej len „namietaný postup“).

Sťažovateľka v sťažnosti k skutkovému stavu uviedla:

„Sťažovateľke dňa 24.8.2015 [REDAKOVANÉ] spôsobil majetkovú škodu na jej rekreačnej chate... vedenej na LV č... a to tým, že v ten deň zabetónované oporné stĺpy budúceho prístrešku na prekrytie parkoviska hrubou silou vykýval a jeden zvalil, čo zaznamenal kamerový systém na chate. Na základe toho, bolo na neznámeho páchatel'a zo strany manžela sťažovateľky podané trestné oznámenie, na príslušnom PZ na Zemplínskej Šírave. Následne bola na poškodených stĺpikoch vykonaná demontáž a ich opätovné osadenie, za ktoré sťažovateľka uhradila zhotoviteľovi sumu 666 €, pričom toto spolu s kamerovým záznamom doručila Obv. odd. PZ na Zemplínskej Šírave.

Dňa 23.9.2015 bolo sťažovateľke oznámené, že prípad bol odstúpený v zmysle § 60 ods. 3 písm. b/ zák. č. 372/81990 Z. z. na Okresný úrad Michalovce, odbor všeobecnej vnútornej správy, nakoľko z dokladu zabezpečeného príslušníkom PZ vyplynulo, že nejde o trestný čin, ale priestupok. Tento doklad však vykazoval znaky podvodného potvrdenia, preto sťažovateľka podala sťažnosť na Okresnú prokuratúru Michalovce na prešetrenie vybavenia trestného oznámenia.

Následne bol manžel sťažovateľky predvolaný na Okresný úrad Michalovce na prejednanie predmetnej priestupkovej veci vedenej na OÚ Michalovce pod sp. značkou OU-MI-OVVS-2015/011548-3 ako poškodený, nakoľko on podal oznámenie na políciu. V predvolaní poverený pracovník [REDAKOVANÉ] požadoval aj doklad o výške spôsobenej škody, ktorý však nešpecifikoval, preto ho sťažovateľka ešte pred pojednávaním navštívila, aby si ozrejmila, čo je nevyhnutné na pojednávanie doručiť. Na jej počudovanie však správanie tohto pracovníka Okresného úradu Michalovce, odboru všeobecnej verejnej správy ju veľmi zarazilo, nakoľko ju tento začal osočovať. Voči týmto jeho útokom sa sťažovateľka ohradila, ale zo strany tohto pracovníka jej to nebolo umožnené, ale naopak jeho útoky na jej osobu sa stupňovali a dokonca ju vyzval na opustenie kancelárie. Na základe týchto skutočností sa sťažovateľka, ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti, rozhodla aj napriek tomu, že nebola na pojednávanie predvolaná zúčastniť sa prejednávania

priestupku. Dňa 21.10.2015 sa sťažovateľka spolu s manželom dostavila na Okresný úrad Michalovce, do kancelárie č. 504 na 5 poschodí. Vzhľadom k predchádzajúcim skúsenostiam s pracovníkom Okresného úradu Michalovce, ktoré mala z predchádzajúceho dňa, sa sťažovateľka rozhodla nahráť si zvukový záznam z prejednávania priestupku, aby bolo zabezpečené korektné prejednanie veci, keďže mala pochybnosti o nestrannosti pracovníka Okresného úradu. Nahrávanie zvukového záznamu [REDAKOVANÉ] - pracovník OÚ Michalovce sťažovateľke neumožnil, ale zavolať svedka [REDAKOVANÉ]. Nakoľko sa obvinený [REDAKOVANÉ] nedostavil v stanovenom čase na prejednanie veci [REDAKOVANÉ] začal pojednávanie za prítomnosti sťažovateľky, jej manžela, ako aj ďalšej pracovníčky OÚ Michalovce. Od sťažovateľky [REDAKOVANÉ] požadoval LV, ktorý pri sebe nemala, keďže táto požiadavka nebola uvedená ani v predvolaní. [REDAKOVANÉ] na ňu slovné zaútočil, že nie je ochotná predložiť LV a aj napriek jej prísľubom, že tento doručí na budúci deň, do zápisnice začal uvádzať, že odmieta predložiť LV, voči čomu sa sťažovateľka a jej manžel ohradili. Až na zásah prítomnej pracovníčky [REDAKOVANÉ], túto vetu zo zápisnice vymazal. Mám za to, že v súčasnej dobe internetu, nie je problém pre pracovníka OU nájsť si na katastrálnom portáli LV, a iný doklad týkajúci sa nehnuteľnosti.

Od tohto okamihu sa [REDAKOVANÉ] začal voči sťažovateľke aj jej manželovi správať arogantne a po príchode obvineného [REDAKOVANÉ], manžela sťažovateľky doslova vykázal z miestnosti, kde sa priestupok prejednával, čo sťažovateľka považovala za šokujúce, keďže práve on, ako podávateľ oznámenia bol predvolaný na prejednanie priestupku. Ďalší priebeh prejednávania priestupku sťažovateľka vnímala ako neobjektívne, zaujaté voči jej osobe a všetko sa vyvíjalo tak, ako keby ona bola obvinená a škoda spôsobená [REDAKOVANÉ]. Pracovník OU Michalovce [REDAKOVANÉ] sa nezaoberal predmetom sporu, neoprávneným zásahom do majetku sťažovateľky, poškodením jej majetku, výškou škody, ale útočil na sťažovateľku a zaoberal sa tým, či predmetné poškodené stĺpiky sú umiestnené na jej pozemku resp. na cestnej komunikácii. Neumožnil sťažovateľke sa k predmetu sporu vyjadriť, obhájiť jej podanie ako aj stavbu prístrešku, na ktorú má súhlasné stanovisko Obecného úradu Kaluža. Dokonca sa jej začal vyhrážať, že keď nebude ticho uloží jej pokutu a vykáže ju z miestnosti. Aj po jej upozornení, že predmetom sporu nie je hranica pozemku, na ktorom sa môže stavať ale poškodzovanie jej majetku ju pracovník [REDAKOVANÉ] iba zahriakol a nepustil k slovu. Na túto skutočnosť ho

upozornila aj pracovníčka OU [REDAKOVANÉ], ktorú však odignoroval a dokonca ani neuviedol v zápisnici z pojednávania. Pred ukončením celého pojednávania sa sťažovateľka snažila zistiť, či [REDAKOVANÉ] vôbec zaujíma jej stanovisko, no ten jej odvrkol, že ho jej výmysly nezaujímajú. Celé jeho konanie sťažovateľku presvedčilo o neprofesionálnom, neetickom, neštandardnom postupe pracovníka Okresného úradu Michalovce [REDAKOVANÉ]. Jeho konanie ju presvedčilo o jeho zaujatosti voči jej osobe a nadržovaní obvinenému.“

Podľa názoru sťažovateľky účastník priestupkového konania je oprávnený nahrávať priebeh ústneho prejednávania priestupku zvukovým záznamovým zariadením, čo vyplýva aj zo stanoviska konzultačného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Ak platí, že účastník konania má právo byť prítomný na pojednávaní v zmysle zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, z nijakého ďalšieho ustanovenia tohto zákona nemožno vyložiť, že účastník konania nemôže vyhotoviť nahrávky na záznamovom zariadení z tohto pojednávania. Uvedené potvrdzuje aj čl. 26 ods. 2 ústavy, a preto postup okresného úradu, ktorým znemožnil sťažovateľke zvukový záznam vyhotoviť, nebol v súlade so zákonom. Z uvedených dôvodov podala sťažovateľka aj sťažnosť na okresnom úrade, ako aj na Okresnej prokuratúre Michalovce (ďalej len „okresná prokuratúra“).

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a rozhodol nálezom, v ktorom vysloví:

„Právo sťažovateľky

- na informácie a ich slobodné vyhľadávanie a rozširovanie, priznané čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky

- na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

bolo postupom Okresného úradu Michalovce vo veci OU MI OVVS 2015/011548-3 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému úradu Michalovce pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľky

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 Eur.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanovených zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky ústavný súd skúmal jej zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj prípadné dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Zo sťažnosti sťažovateľky a z jej príloh ústavný súd zistil, že 21. októbra 2015 sa konalo na okresnom úrade ústne pojednávanie vo veci priestupku proti majetku vedené pod č. OU-MI-OVVS-2015/011548-3, na ktorom bolo sťažovateľke správnym orgánom

odopreté zaznamenávať priebeh pojednávania na zvukovom záznamníku, s čím ona nesúhlasila. Proti postupu okresného úradu z 21. októbra 2015 podala sťažovateľka 22. októbra 2015 na okresnom úrade sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“), ktorá nebola do podania sťažnosti ústavnému súdu vybavená.

Z uvedeného je zrejmé, že ku dňu doručenia sťažnosti ústavnému súdu je postup okresného úradu, ktorým malo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky, predmetom vybavovania sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach.

Ako to vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú iné súdy, t. j. všeobecné súdy. Ústavný súd sa teda zaoberal otázkou, či neexistuje iný súd, ktorý je oprávnený poskytnúť ochranu namietanému porušeniu práv sťažovateľky. Pri tomto skúmaní ústavný súd dospel k záveru že sťažovateľka bola povinná ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu obrátiť sa na všeobecný súd, ktorý je v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) oprávnený rozhodovať o ochrane jej práv pred nezákonným zásahom správneho orgánu.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ

im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Podľa § 250v ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 4 OSP súd o takom návrhu rozhodne rozsudkom. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku rozsudku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a lehotu, v ktorej má orgán verejnej správy túto povinnosť vykonať. Povinnosť spočíva v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom. Ustanovenie § 250u platí rovnako. Súd návrh zamietne, ak nie je dôvodný alebo návrh nie je prípustný.

Rozhodovanie všeobecného súdu v rámci správneho súdnictva v tomto prípade je súčasne rozhodovaním aj o ochrane základných práv, ktorých porušenie sťažovateľka namietala v sťažnosti. Správny súd musí na základe žaloby preskúmať zásah okresného úradu a rozhodnúť o tom, či bol alebo nebol v súlade s platným právnym poriadkom vrátane jeho časti, v ktorej je upravené a konkretizované základné právo na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj základné právo na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorých porušenie sťažovateľka namietala. Takáto rozšírená právomoc správneho súdnictva vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na základe týchto skutočností považoval ústavný súd za preukázané, že sťažovateľkou formulovaný skutkový obsah sťažnosti a možnosť jeho podradenia pod príslušné civilno-procesné normy upravujúce súdny prieskum zákonnosti rozhodovacej činnosti a postupov správnych orgánov (medzi ktoré okresný úrad jednoznačne patrí) nevyhnutne vedie k záveru, že zákonnú právomoc na poskytnutie ochrany namietaným právam sťažovateľky má všeobecný súd. Pokiaľ sťažovateľka pred podaním sťažnosti

ústavnému súdu nepristúpila k ochrane svojich práv prostredníctvom návrhu na všeobecnom súde, ktorým by sa domáhala ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, nie je s ohľadom na uvedený princíp subsidiarity daná právomoc ústavného súdu (obdobne III. ÚS 152/03, II. ÚS 61/02, III. ÚS 72/02, I. ÚS 88/09).

Navyše ústavný súd dodáva, že zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) upravuje dozor prokuratúry nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy a umožňuje osobám, ktoré namietajú nezákonnosť v konaní orgánov verejnej správy, aby sa s podnetom obrátili na prokurátora.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor je oprávnený podať orgánu verejnej správy upozornenie na účel odstránenia porušovania zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, ku ktorému došlo v postupe orgánu verejnej správy pri vydávaní opatrenia alebo rozhodnutia alebo jeho nečinnosťou.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh síce vyplýva, že sťažovateľka sa obrátila aj na okresnú prokuratúru, avšak žiadala len prešetrenie vybavenia trestného oznámenia Obvodným oddelením Policajného zboru Vinné.

Taktiež v zmysle zákona o sťažnostiach fyzická alebo právnická osoba môže podať sťažnosť, okrem iného aj ak sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy [§ 3 ods. 1 písm. a) zákona o sťažnostiach]. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka tento právny prostriedok ochrany využila, avšak pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepočkala ani na písomné oznámenie o výsledku jej prešetrenia.

Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľka nevyužila účinné právne možnosti ochrany svojich označených práv podľa Občianskeho súdneho poriadku (podala iba sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach), ale bez zreteľa na tieto možnosti sa rozhodla požiadať o ochranu svojich základných práv priamo ústavný súd. Takýto postup však ústava a zákon o ústavnom súde nepripúšťa. Ústavný súd považuje za vylúčené, aby si sťažovateľ vyberal spôsob ochrany svojho základného práva, ako aj orgán, pred ktorým ho uplatní, pretože v takom prípade by stratil zmysel princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorý súčasne núti, aby každý orgán verejnej moci sa podieľal na ochrane základných práv a slobôd v rozsahu svojich kompetencií.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015